

21.6.1927 Günlü ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununa Kimi Ek Maddeler ve 1 Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Yasa Tasarısı ve Plan Komisyonu Raporu. (1/273)

Plan Komisyonu Raporu

Millet Meclisi
Plan Komisyonu
Esas No. : 1/273
Karar No. : 81

26 . 2 . 1980

Millet Meclisi Başkanlığına

Komisyonumuzda görüşülerek 71 sayılı karar ile Millet Meclisi Başkanlığına sunulan «21 . 6 . 1927 günlü ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa Kimi Ek Maddeler ve Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Yasa Tasarısı», İçtüzüğü'nün 45 nci maddesine göre Komisyonumuza geri alınmıştır.

Sözü edilen kanun tasarısı, Komisyonumuzda Milli Savunma ve Maliye bakanlıkları temsilcilerinin de katıldıkları toplantıda tekrar görüşüldü.

Anayasamızın 60 ncı maddesi «Vatan hizmeti, her Türk'ün hakkı ve ödevidir. Bu ödevin Silahlı Kuvvetlerde veya kamu hizmetlerinde ne şekilde yerine getirileceği kanunla düzenlenir.» hükmünü amir bulunmaktadır.

1983 sayılı Kanun gereği ile yabancı ülkelerde çalışma ve oturma iznine sahip işçi sıfatıyla çalışan askerlik yükümlülerinin askerlik işlemleri, 29 yaşını tamamladıkları yılın Aralık ayı sonuna kadar Milli Savunma Bakanlığınca ertelenmektedir.

Ülkemizde milyonlarca işsiz bulunmaktadır. Yurt dışında binbir güçlükle iş bulmuş ve fedakârlıkla çalışan işçilerimiz, askerlik çağına geldiklerinde işlerini bırakıp memleketimize dönerek askerlik görevlerini yapmakta ve terhislerinden sonra çalıştıkları ülkelere gittiklerinde işlerini kaybetmektedirler. Bu durum hem yurt içinde işsiz sayısının çoğalmasına sebep olmakta, hem de ülke ekonomisi yönünden büyük bir önem arz eden döviz kaybına yol açmaktadır.

Bir çok yabancı ülke bu sorunu çıkarttıkları kanunlarla çözümlenmiş bulunmaktadır. Örnelemek gerekirse, Suudi Arabistan, Kuveyt ve Birleşik Arap Emirliklerinde çalışan Güney Koreliler memleketlerine muayyen miktarda döviz göndererek askerlikten tamamen muaf tutulmuşlardır. Oysa, getirilen tasarıyla 2 aylık temel askerlik eğitimi görme şartı saklı tutulmuştur. Hızlı artan nüfusumuz karşısında Silahlı Kuvvetlerde ihtiyaç fazlası askerlik yükümlüleri bulunduğunu da gözden uzak tutmamak gerekir.

Savunma sanayiinin pahalı bir sanayi olduğu tartışılmaz bir hakikattir. Silahlı Kuvvetlerimizin bir kısım silah, araç, gereç vb. ihtiyaçları yurt dışından dövizle karşılanmaktadır. Modern bir ordunun meydana getirilmesi ise savunma sanayiinin kurulması ve geliştirilmesi ile gerçekleştirilebilir.

Anayasa maddesindeki izahatından kaynaklanarak, özellikle ulusal ekonomi ve savunma yönünden son derece önem arz eden yetişmiş insan gücünden yararlanma imkânlarının sağlanabilmesi, bu büyük ve anlamlı kaynağın en verimli bir şekilde kullanılmasını gerçekleştirebilme amacıyla hazırlanan kanun tasarısı, Komisyonumuzca da olumlu görülmüş ve daha önce kabul edilen Plan Komisyonu metnini esas alarak, maddelerin müzakeresine geçmiştir.

Kanun başlığında yer alan «Kimi» kelimesinin yerine anlam bakımından daha uygun olacağı için «Bazı» kelimesi konularak ve başlık bu değişiklikle,

Çerçeve 1 nci maddeye bağlı Ek 1 nci madde; Kanundan kimlerin nasıl, hangi tarihte kaç Türk Lirası ödemek suretiyle yararlanacaklarını ve yükümlülerin ödeme safhasında ölüm veya askerliğe elverişsiz hale gelmelerinde ödedikleri paranın kimlere geri verilebileceğini kapsayacak şekilde yeniden düzenlenerek,

Ek 2 nci madde; ifade ve dilde sadelik bakımından redaksiyona tabi tutulmak suretiyle, madde metni yeniden düzenlenerek.

2 nci madde; kanunun uygulanmasını sağlamak amacıyla Milli Savunma ve Maliye bakanlıklarınca hazırlanacak yönetmeliğe imkân verecek şekilde yeniden düzenlenerek.

Çerçeve 3 ncü maddeye bağlı Geçici 11 nci madde; madde metnindeki «Yasa» kelimeleri «Kanun» olarak ve «Sonraki» kelimesi de yanlış anlaşılmalara yol açmaması bakımından «İtibaren» şeklinde değiştirilip yeniden düzenlenerek.

4 ncü madde; 1111 sayılı Kanunun 35 nci maddesinin (G) bendi yurt dışındaki işçilerin 29 yaşına kadar askerliklerini ertelemeleri hakkını vermektedir. Bu bendin kaldırılması halinde verilen hakkın alınması gibi sonuç doğacaktır. Bu sebeple, madde, tasarı metninden çıkarılması suretiyle.

Tasarı, madde numaralarının teselsülüne uygun olarak 5 nci madde 4 ncü, 6 ncı madde de 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Genel Kurulun tasviplerine sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan Çankırı Nurettin Ok	Başkanvekili Trabzon İ. Vecdi Aksakal	Sözcü Antalya Kaya Çakmakçı	Amasya Etem Naci Altunay
Ankara Sebati Ataman	Antalya İhsan Ataöv İmzada bulunamadı	Bolu Söz hakkım mahfuzdur ve muhalifim Müfit Bayraktar	Erzincan Kanunun tümüne muhalifim Timuçin Turan
Erzurum Rıfki Danışman	Eskişehir İsmet Angı	İstanbul Tarhan Erdem	İstanbul Enver Karabeyoğlu
İstanbul Ali Nejat Ölçen	İzmir Süleyman Genç	Kars Kanunun tümüne muhalifim Bahri Dağdaş	Kayseri A. Gani Aşık
Kayseri M. Şevket Doğan	Konya Şaban Karataş	Nevşehir Yaşar Kemal Yüksekli	Ordu Ertuğrul Günay
Ordu Bilâl Taranoğlu	Sivas Mahmut Özdemir	İzmir Akın Simav	Uşak İsmail Aydın

Muhalefet Şerhi

Tasarı, Anayasa açısından yurt içinde ve dışında ayrı ayrı uygulamalarla, vatandaşlarımız arasında eşitlik ilkesini, kanunların genelliği yönünden de, «Genellik» ilkesini zedelemektedir.

Kaldığı, hazırlanış itibarıyla de bir takım haksız uygulamalara sebebiyet verecektir.

Bu nedenlerle tasarıya muhalifiz.

Kars Milletvekili
Bahri Dağdaş

Erzincan Milletvekili
Timuçin Turan

PLAN KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

21.6.1927 Günlü ve 1111 Sayılı Askerlik Kanununa Bazı Ek Maddeler ve Bir Geçici Madde Eklenmesine İlişkin Yasa Tasarısı

MADDE 1. — 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

EK MADDE 1. — Yabancı ülkelerde bir işyerinde çalışan ve oturma iznine sahip olarak, işçi sıfatıyla en az bir yıl çalışmakta olan 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile (Tıp doktorları hariç) 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa tabi yükümlüler, Türk konsolosluklarından alacakları işçilik durumlarını belirleyen belge ile doğrudan veya konsolosluk aracılığıyla askerlik şubelerine başvurmaları halinde 800 000 Türk lirasının, 1 Mart 1980 tarihindeki resmî kur üzerinden karşılığı kadar çalıştığı yabancı ülke parasını askerlik çağının başlangıcından 29 yaşını tamamladıkları yılın Aralık ayı sonuna kadar ödemeleri ve iki aylık temel askerlik eğitimine tabi tutulmaları suretiyle, vatan ödevini yerine getirmiş olurlar.

Yukarıda belirtilen 800 000 Türk lirası karşılığı yabancı ülke parasının tutarını iki katına kadar artırmaya Bakanlar Kurulu yetkilidir.

İstekli olmayan veya haklarında belirlenen ödeme tutarını ödemekten vazgeçen, çalıştıkları işyerlerinden ilişiği kesilerek ayrılan, işçilik statüsünü kaybeden (işsizlik sigortası almakta olanlar hariç) yükümlüler bu kanun hükümlerinden yararlanamaz.

Savaş veya savaşı gerektirecek bir durumun başgöstermesi halinde bu kanuna tabi olan yükümlülerin askerlik hizmetlerini yerine getirmek üzere silah altına alınmalarının şekli ve süresi Bakanlar Kurulunca belirlenir.

Elinde olmayan sebeplerle, bu kanun hükümlerinden yararlanma hakkını yitirdikten sonra, askerlik görevini 1111 sayılı Askerlik ve 1076 sayılı Yedek Subay ve Yedek Askeri Memurlar Kanununa göre fiilen tamamlayan veya ödeme safhasında ölen, veyahut askerliğe elverişsiz hale gelen yükümlülerin, ödedikleri paranın Türk lirası karşılığı yurt içinde kendilerine veya kanuni mirasçılarına defaten ödenir.

EK MADDE 2. — Yurt dışında çalışan askerlik yükümlülerinin yabancı ülke parası üzerinden yaptıkları ödemeler, TC Merkez Bankasındaki özel hesaba geçirilir ve karşılığı Türk lirası Bütçe Kanununa bağlı «B» işaretli cetvele gelir kaydolunur. Gelir kaydolunan bu tutarı Türk Silahlı Kuvvetlerinin silah, mühimmat, mühimmat aksamı, teçhizat, araç ve gereç ihtiyaçları ile yurt savunmasına destek sağlayan yatırımları karşılamak üzere Milli Savunma Bakanlığı Bütçesinin ilgili tertibine ödenek kaydedilir, bu ödenekten kullanılacak kısmı Milli Savunma Bakanlığının önerisi üzerine yurt savunmasına destek sağlayan yatırımlar ile ilgili kuruluşlara aktarmaya ve yılı içinde sarfedilmeyen ödenekleri ertesi yıla devretmeye Maliye Bakanı yetkilidir.

Ödenek kaydolunan bu tutarlardan Milli Savunma Bakanlığının ihtiyaçları döviz olarak Maliye Bakanlığınca Milli Savunma Bakanlığına tahsis edilir.

MADDE 2. — Bu Kanunun getirdiği imkânlardan yararlanmaya ilişkin başvuru, ödeme şekli, şart ve süreleri, bu kanuna tabi yükümlülerin eğitimleri, tatbikat ve olağanüstü hallerde göreve çağırma esasları, özük hakları, terhis yedeğe ayrılma ve yükümlülerle ilgili diğer işlemler Milli Savunma ve Maliye Bakanlıklarınca birlikte hazırlanacak yönetmelikle düzenlenir.

MADDE 3. — 21.6.1927 tarihli ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa aşağıdaki geçici 11 nci madde eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 11. — Bu kanunun yayımı tarihinde 29 yaşını doldurduğu halde çeşitli nedenlerle henüz asker edilmemiş bulunan ve yurt dışında oturma ve çalışma iznine sahip olarak işçi sıfatıyla çalışmakta olan ve bunu belgeleyen yükümlüler kanunun yayımı tarihinden itibaren altı ay içinde konsolosluklar aracılığı ile askerlik şubelerine başvurmaları halinde bu kanun hükümlerinden yararlanırlar.

MADDE 4. — Tasarının 5 nci maddesi 4 ncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının 6 ncü maddesi 5 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

